

Vergaderjaar 2024–2025

36 613 VII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met Miljoenennota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaat die onderdeel is van de Rijksbegroting, wordt op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J.J.M. Uitermark

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
M.C.G. Keijzer

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN

1. Leeswijzer

Voor u ligt de suppletoire begroting september van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De suppletoire begroting september geeft een beeld van de uitvoering van de begroting voor het jaar 2024. De stand wordt opgebouwd vanaf de stand van de vastgestelde begroting 2024.

Vanaf de Ontwerpbegroting 2025 heeft Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) een eigen begroting (XXII). In de suppletoire begroting september 2024 staan de middelen van VRO nog op H7 (BZK) en maken onderdeel uit van deze suppletoire begroting.

Bij de eerste suppletoire begroting van 26 april (Kamerstukken II 2023/24, [36550 VII, nr 2](#)) zijn abusievelijk de mutaties van de uitgaven in 2024 van artikel 14 Slavernijverleden niet goed weergegeven in de budgettaire tabel. In deze suppletoire begroting september 2024 is in de budgettaire tabel de juiste stand vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NVW en amendementen) opgenomen voor de uitgaven van artikel 14 zijnde € 66,3 mln.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrens (staffel) op basis van de Rijksbegrotingsvoorschriften 2024

Artikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Openbaar bestuur en democratie	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Nationale Veiligheid	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Woningmarkt	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 10 mln.
4. Energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 20 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Ruimtelijke ordening en Omgevingswet	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.
11. Centraal apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 5 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 10 mln. Ontvangsten: 2 mln.
12. Algemeen	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
13. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
14. Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.

2. Beleidsartikelen

Artikel 1. Openbaar bestuur en democratie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 openbaar bestuur en democratie suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	615.357	- 18.214	597.143
Uitgaven	567.515	- 18.214	549.301
1.1 Bestuur en regio	379.653	- 9.249	370.404
<i>Subsidies (regelingen)</i>	22.302	1.441	23.743
POK - Multiproblematiek	1.510	0	1.510
POK - Antidiscriminatie	509	0	509
Oorlogsgravenstichting	3.993	95	4.088
Bestuur en regio	2.641	1.346	3.987
POK - Basisinfrastructuur	11.780	0	11.780
Regio Deals	100	0	100
Werk aan Uitvoering	1.769	0	1.769
<i>Opdrachten</i>	6.224	- 621	5.603
POK - Multiproblematiek	528	0	528
Bestuur en regio	3.734	- 639	3.095
POK - Antidiscriminatie	383	0	383
Regio Deals	287	0	287
Versterken rechtsstaat	341	0	341
Antidiscriminatie	951	18	969
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	690	- 100	590
Diverse bijdragen	241	- 100	141
Regio Deals	449	0	449
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	349.295	- 10.069	339.226
Groeiopgave Almere	10.006	0	10.006
Evides	1.327	- 77	1.250
Regio Deals	334.600	- 10.000	324.600
Waterschappen	3.362	- 3.362	0
Gemeenten	0	3.362	3.362
Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme	0	8	8
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	80	0	80
Bijdragen internationaal	80	0	80
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	962	100	1.062
RWS	962	0	962
Diverse bijdragen	0	100	100
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	100	0	100
POK - Multiproblematiek	100	0	100
1.2 Democratie	187.862	- 8.965	178.897
<i>Subsidies (regelingen)</i>	51.869	- 2.154	49.715
Politieke partijen	32.340	0	32.340
Comité 4/5 mei	133	0	133
ProDemos	9.581	198	9.779
Verbinding inwoner en overheid	3.296	- 2.792	504
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	3.143	0	3.143
Weerbaar bestuur	2.800	336	3.136
St Thorbeckeleerstoel	376	104	480
Decentrale politieke partijen	200	0	200
<i>Opdrachten</i>	20.493	- 1.863	18.630
Verbinding inwoner en overheid	13.932	- 2.383	11.549
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	558	0	558

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 openbaar bestuur en democratie suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Weerbaar bestuur	6.003	520	6.523
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>7.413</i>	<i>0</i>	<i>7.413</i>
Toerusting en ondersteuning politieke ambtsdragers	7.413	0	7.413
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>3.888</i>	<i>- 2.803</i>	<i>1.085</i>
Diverse bijdragen	3.888	- 2.803	1.085
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>102.104</i>	<i>- 688</i>	<i>101.416</i>
Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid	102.104	- 688	101.416
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.000</i>	<i>- 1.000</i>	<i>0</i>
Diverse bijdragen	1.000	- 1.000	0
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>1.095</i>	<i>- 457</i>	<i>638</i>
Dienst Publiek en Communicatie	1.095	- 457	638
Ontvangsten	14.765	0	14.765

Toelichting

1.1 Bestuur en regio

Subsidies

Bestuur en regio

Dit betreft voornamelijk een reallocatie naar de subsidie werk aan uitvoering om zo de uitgaven op de juiste regeling te kunnen verantwoorden.

Werk aan uitvoering

Dit betreft een reallocatie van de subsidie bestuur en regio om zo de uitgaven op de juiste regeling te kunnen verantwoorden..

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Regiodeals

Dit betreft een kasschuif voor de Regiodeals van de vijfde tranche voor de regiocentra Groningen. De bijdrage ten behoeve van de regiocentra Groningen schuift één jaar op omdat de uitkering pas in 2025 kan plaatsvinden, dit komt omdat het convenant pas wordt getekend in 2025.

Bijdrage aan medeoverheden

Regiodeals

Ten behoeve van de specifieke uitkering (SPUK) Continuering Dagprogrammering, Activering en Re-integratie Nationaal Programma Rotterdam Zuid 2023 is vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een aanvullende bijdrage ontvangen. De SPUK wordt uitgekeerd aan de gemeente Rotterdam.

Waterschappen

Dit betreft een reallocatie binnen de bijdrage aan medeoverheden naar gemeenten, om zo de uitgaven op het juiste regeling te kunnen verantwoorden.

Gemeenten

Dit betreft een reallocatie binnen de bijdrage aan medeoverheden van waterschappen, om zo de uitgaven op het juiste regeling te kunnen verantwoorden.

1.2 Democratie

Subsidies

Verbinding inwoner en overheid

Dit is voornamelijk de overboeking naar het provinciefonds. Zoals overeengekomen in de Bestuurlijke afspraak Friese taal en cultuur (BFTK) 2024-2028 verstrekt het ministerie van BZK een bijdrage aan provincie Fryslân. Dit betreft een eenmalige bijdrage in 2024 van € 1 mln. voor ondersteuning van taalbevorderingsinstituut Afûk en een eenmalige bijdrage in 2024 van € 1,7 mln. voor meertaligheidscoördinatoren. Daarnaast betreft het een meerjarige jaarlijkse bijdrage in de jaren 2024 tot en met 2028 voor onder andere de uitwerking van langetermijndoelstellingen voor het Frysk, de uitvoering van het jaarplan van DINGtiid, orgaan voor Friese taal & uitvoering Wet gebruik Friese taal.

Opdrachten

Verbinding inwoner en overheid

Dit betreft voornamelijk een overboeking naar het begrotingshoofdstuk Hoge Colleges van Staat en overige, Kabinetten van de Gouverneurs en de Kiesraad (IIB). In overleg met de Kiesraad zijn afspraken gemaakt over de benodigde middelen voor de transitie van de Kiesraad naar de verkiezingsautoriteit. De afspraak is dat er eerst incidenteel € 2,0 mln. voor 2024 aan de begroting van de Kiesraad wordt toegevoegd en op het moment dat het tweede wetsvoorstel, kwaliteitsbevordering uitvoering verkiezingsproces, in werking treedt dit structureel wordt toegevoegd.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Diverse bijdragen

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van bijdrage aan ZBO's/RTW's onderdeel diverse bijdragen naar het centrale personeel budget (artikel 11) om op het juiste artikel en instrument te verantwoorden. Voorheen werden deze werkzaamheden ten behoeve van Zicht op Ondernijning uitbesteed, deze werkzaamheden worden nu gedaan door medewerkers bekostigd vanuit het apparaatsartikel.

Artikel 2. Nationale veiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 nationale veiligheid suppletore begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletore begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletore begroting september (2)	Stand suppletore begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	495.271	1.110	496.381
Uitgaven	495.271	1.110	496.381
Apparaatsuitgaven	476.540	1.110	477.650
Programmauitgaven	18.731	0	18.731
2.0 Nationale veiligheid	18.731	0	18.731
<i>Geheim</i>	<i>18.731</i>	<i>0</i>	<i>18.731</i>
AIVD geheim	18.731	0	18.731
Ontvangsten	17.214	0	17.214

Toelichting**Apparaatsuitgaven**

Dit betreft voornamelijk de overboeking van het Ministerie van Defensie voor arbomiddelen en opleidingen.

Artikel 3. Woningmarkt

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 woningmarkt suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	7.482.000	- 131.519	7.350.481
Uitgaven	7.247.260	- 179.289	7.067.971
3.1 Woningmarkt	6.023.706	- 92.267	5.931.439
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>165.584</i>	<i>- 57.592</i>	<i>107.992</i>
Betaalbare Koopwoningen Starters	70.000	0	70.000
Bevordering eigen woningbezit	9.700	0	9.700
Stimuleringsmiddelen wooncoöperaties	38.824	- 38.780	44
Ouderenhuisvesting	39.076	- 19.000	20.076
Woningmarkt	7.984	188	8.172
<i>Opdrachten</i>	<i>5.502</i>	<i>81.155</i>	<i>86.657</i>
WSW risicovoorziening	0	11.078	11.078
NHG risicovoorziening	0	70.072	70.072
Woningmarkt	5.502	5	5.507
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>5.690.309</i>	<i>- 1.484</i>	<i>5.688.825</i>
Huurtoeslag	5.690.309	- 1.484	5.688.825
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>3.641</i>	<i>- 20</i>	<i>3.621</i>
Woningmarkt	3.641	- 20	3.621
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>144.716</i>	<i>- 130.361</i>	<i>14.355</i>
Grote gezinnen	3.000	0	3.000
Uitvoeringskosten Wetsvoorstellen Regie en Betaalbare Huur	134.100	- 132.908	1.192
Caribisch Nederland	7.616	1.484	9.100
Opvang Evacuees	0	1.063	1.063
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>12.189</i>	<i>16.325</i>	<i>28.514</i>
Dienst van de Huurcommissie	12.189	16.325	28.514
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>1.765</i>	<i>- 290</i>	<i>1.475</i>
Financiën (IXB)	646	- 290	356
Infrastructuur en Waterstaat (XII)	1.119	0	1.119
3.3 Woningbouw	1.223.554	- 87.022	1.136.532
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>2.200</i>	<i>501</i>	<i>2.701</i>
Woningbouw	2.200	501	2.701
<i>Opdrachten</i>	<i>19.050</i>	<i>- 1.354</i>	<i>17.696</i>
Woningbouwimpuls	125	0	125
Volkshuisvestingsfonds	1.365	0	1.365
Woningbouw	1.207	501	1.708
Tijdelijke uitvoeringsorganisatie	9.035	- 855	8.180
Grootschalige woningbouwgebieden	318	0	318
Uitvoeringskracht woningbouw	7.000	- 1.000	6.000
<i>Storting/onttrekking begrotingsreserve</i>	<i>122.288</i>	<i>0</i>	<i>122.288</i>
Herplaatsingsgarantie	122.288	0	122.288
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>996.513</i>	<i>- 84.995</i>	<i>911.518</i>
Flexpools	41.752	100	41.852
Woningbouwimpuls	302.984	3.000	305.984
Volkshuisvestingsfonds	293.996	0	293.996
Opvang Evacuees	1.500	- 1.335	165
Woondeals	10.000	0	10.000
Grootschalige woningbouwgebieden	148.209	- 86.838	61.371
Versnelling huisvesting	131.552	0	131.552
Overlooplocaties	46.520	0	46.520

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 woningmarkt suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Start-bouwimpuls	0	78	78
Studentenwoningenstartbouwimpuls	20.000	0	20.000
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>83.503</i>	<i>- 1.174</i>	<i>82.329</i>
RVO	3.990	1.326	5.316
RVB	68.409	- 2.500	65.909
Grootschalige Rijksprojecten	11.104	0	11.104
Ontvangsten	547.800	73.072	620.872

Toelichting

3.1 Woningmarkt

Subsidies (regelingen)

Stimuleringsmiddelen wooncoöperaties

De Tweede Kamer heeft bij de begrotingsbehandeling € 40 mln. beschikbaar gesteld voor een fonds voor wooncoöperaties (Kamerstukken II 2023/24, [36410 VII, nr. 29](#)). Dit fonds wordt momenteel uitgewerkt maar het duurt langer om de knelpunten voor wooncoöperaties te identificeren. De verwachting is dat dit fonds in 2025 wordt opgericht. De middelen worden daarom doorgeschoven naar 2025.

Ouderenhuisvesting

Dit betreft voornamelijk de onderstaande mutaties.

De Stimuleringsregeling ontmoetingsruimten in ouderenhuisvesting (SOO) wordt in 2024 opengesteld tot en met september 2025. Uitbetaling en vaststelling vindt plaats vanaf 2026. De regeling wordt daarom via een kasschuif van 2024 en 2025 naar 2026 en 2029 in het juiste betalingsritme gezet.

Verder worden op basis van de kasprognose van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland de betalingen voor de eerste en tweede tranche van de Stimuleringsregeling ontmoetingsruimte in ouderenhuisvesting via een kasschuif van 2024 naar 2025 en 2026 geschoven om zo in het juiste betalingsritme te staan.

Opdrachten

WSW risicovoorziening

De sanering van Woningstichting Geertruidenberg (WSG) is definitief vastgesteld en de niet benodigde saneringsteun is teruggevorderd. In 2024 is € 11,1 mln. teruggestort door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De middelen zijn toegevoegd aan de Risicovoorziening voor Sanerings- en Projectsteun Woningcorporaties.

NHG risicovoorziening

Voor de achtervangfunctie van het Rijk bij de Nationale Hypotheekgarantie (NHG) draagt het Waarborgfonds Eigenwoning (WEW) een achtervangvergoeding af aan het Rijk. In 2023 bedroeg deze afdracht 0,3% van iedere nieuwe afgegeven hypotheekgarantie. Deze afdracht wordt doorberekend aan de consument. In 2023 heeft het Rijk de afdrachten over het boekjaar 2023, ter grootte van afgerond € 70,1 mln., ontvangen. Dit bedrag is in de daartoe bestemde risicovoorziening gestort. Ultimo 2023 bedroeg de risicovoorziening cumulatief € 446,4 mln.

Bijdrage medeoverheden

Uitvoeringskosten Wetsvoorstellen Regie en Betaalbare Huur

Dit betreft meerdere mutaties die hieronder worden toegelicht.

Er is een reallocatie van de middelen voor de Wet Betaalbare Huur die zijn gereserveerd voor de Huurcommissie. De middelen worden overgeboekt naar de Dienst van de Huurcommissie, ook artikel 3.1 (€ 16,3 mln.).

Door vertraging van de Wet betaalbare huur gaan de gemeenten pas per 1 januari 2025 handhaven en vallen middelen vrij in 2024 (€ 3,2 mln.).

Vanwege de latere ingangsdatum van de wet versterking regie volkshuisvesting vallen er incidentele middelen vrij in 2024 (€ 37,0 mln.).

De wet versterking regie volkshuisvesting had een verwachte ingangsdatum van 1 juli 2024, maar de Wet is niet voor deze datum door beide Kamers behandeld. De verwachte ingangsdatum is nu 1 januari 2025, hierdoor schuiven de incidentele kosten door naar 2025. Via een

kasschuif zijn deze middelen daarom van 2024 naar 2025 doorgeschoven.

Bijdrage aan agentschappen

Dienst van de Huurcommissie

Er is een reallocatie van de middelen voor de Wet Betaalbare Huur die zijn gereserveerd voor de Huurcommissie. De middelen worden overgeboekt van uitvoeringskosten Wetsvoorstellen Regie en Betaalbare Huur, ook artikel 3.1 (€ 16,3 mln.).

3.3 Woningbouw

Bijdrage medeoverheden

Woningbouwimpuls

Er heeft een terugvordering van woningbouwimpulsmiddelen plaatsgevonden van € 3 mln. Via een desaldering worden deze middelen weer toegevoegd aan het uitgavenbudget.

Grootschalige woningbouwgebieden

VRO draagt bij aan de voorfinanciering van publieke tekorten in de grondexploitaties van woningbouwprojecten/gebiedsontwikkelingen. Na besluitvorming in het najaar van 2024, onder andere via het BO MIRT, kan in 2025 worden overgegaan op uitkering. Middels een kasschuif worden de middelen in het juiste ritme gezet.

Ontvangsten

Voor de achtervangfunctie van het Rijk bij de Nationale Hypotheekgarantie (NHG) draagt het Waarborgfonds Eigenwoning (WEW) een achtervangvergoeding af aan het Rijk. In 2023 bedroeg deze afdracht 0,3% van iedere nieuwe afgegeven hypotheekgarantie. Deze afdracht wordt doorberekend aan de consument. In 2023 heeft het Rijk de afdrachten over het boekjaar 2023, ter grootte van afgerond € 70,1 mln., ontvangen. Dit bedrag is in de daartoe bestemde risicovoorziening gestort. Ultimo eind 2023 bedroeg de risicovoorziening cumulatief € 446,4 mln.

Er heeft een terugvordering van woningbouwimpulsmiddelen plaatsgevonden van € 3 mln. Via een desaldering worden de middelen weer toegevoegd aan het uitgavenbudget.

Artikel 4. Energietransitie gebouwde omgeving en

bouwkwaliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit
supplettoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.677.770	113.636	1.791.406
Uitgaven	1.641.820	- 166.979	1.474.841
4.1 Energietransitie en duurzaamheid	1.617.906	- 165.380	1.452.526
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>725.706</i>	<i>- 196.329</i>	<i>529.377</i>
Subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen	12.670	- 5.000	7.670
Nationaal Isolatie Programma	26.227	- 26.000	227
Energiebesparing Koopsector	17.550	4.500	22.050
Kennis- en innovatieprogramma emissiearme bouwproducten (stikstof)	3.700	0	3.700
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	468.162	- 157.526	310.636
Energietransitie en duurzaamheid	31.312	- 5.235	26.077
Renovatieversneller	24.198	0	24.198
SAH	17.800	- 5.000	12.800
Warmtefonds	93.000	0	93.000
Nationaal Groeifonds	28.387	- 741	27.646
Biobased Bouwen	200	- 200	0
Ontzorgen Vereniging van Eigenaren	2.500	- 1.127	1.373
<i>Opdrachten</i>	<i>8.415</i>	<i>- 798</i>	<i>7.617</i>
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	3.650	- 532	3.118
Energietransitie en duurzaamheid	4.765	- 266	4.499
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>296</i>	<i>42</i>	<i>338</i>
Energietransitie en duurzaamheid	296	42	338
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>826.789</i>	<i>32.752</i>	<i>859.541</i>
Ventilatie in scholen	0	1.282	1.282
Nationaal Isolatie Programma (Lokale aanpak woningisolatie)	697.422	25.500	722.922
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	61.837	- 1.775	60.062
Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie	11.800	0	11.800
Nationaal Isolatie Programma (Soortenmanagement)	54.755	3.245	58.000
Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe	0	4.500	4.500
Nationaal Groeifonds	975	0	975
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>55.555</i>	<i>- 1.497</i>	<i>54.058</i>
RVO (Uitvoering Energieakkoord)	8.261	- 6.177	2.084
Dienst Publiek en Communicatie	1.600	500	2.100
RVO (Energietransitie en duurzaamheid)	33.501	4.180	37.681
RVB	9.240	0	9.240
Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed	2.952	0	2.952
Nationaal Groeifonds	1	0	1
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>1.145</i>	<i>450</i>	<i>1.595</i>
EGO (innovatie)	1.145	450	1.595
4.2 Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	23.914	- 1.599	22.315
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>18.291</i>	<i>- 684</i>	<i>17.607</i>
Biobased bouwen	8.781	177	8.958
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	9.510	- 861	8.649
<i>Opdrachten</i>	<i>3.608</i>	<i>1.100</i>	<i>4.708</i>
Bouwregelgeving en bouwkwaliteit	3.608	1.100	4.708
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.015</i>	<i>- 2.015</i>	<i>0</i>
RVB	2.015	- 2.015	0
Ontvangsten	91	2.847	2.938

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 energietransitie gebouwde omgeving en bouwkwaliteit
 suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
--	--	---

Toelichting

4.1 Energietransitie en duurzaamheid

Subsidies (regelingen)

Subsidie verduurzaming en onderhoud huurwoningen

Bij de Subsidieregeling Verduurzaming en Onderhoud Huurwoningen (SVOH) gaat het om subsidie aan kleine particuliere verhuurders gericht op verduurzaming en onderhoud. Het verduurzamingstempo in deze sector en verduurzamingsurgentie bij deze doelgroep van kleine verhuurders is niet groot. De inzet is dat per 2029 slechte labels EFG uitgefaseerd worden. Vanwege deze beoogde normering worden middelen van 2024 tot en met 2026 doorgeschoven naar 2027 tot en met 2029.

Nationaal Isolatie Programma

Dit betreft hoofdzakelijk een reallocatie van € 25,5 mln. van subsidies naar een bijdrage aan medeoverheden om deze middelen op het juiste instrument te verantwoorden. De middelen om doe-het-zelvers te ondersteunen bij het isoleren van woningen worden via de regeling lokale aanpak woningisolatie uitgegeven.

Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed

Dit betreft meerdere mutaties die hieronder worden toegelicht.

Het kasritme van de middelen DUMAVA scholen wordt aangepast. Het budget wordt naar achteren geschoven. Er wordt € 47,0 mln. van 2024 naar 2027 door geschoven. De scholen hebben meer tijd nodig om de aanvragen voor te bereiden voor deze middelen.

Verder wordt het kasritme van de middelen DUMAVA aangepast. Regelingen starten later en de aanvragen voor de subsidieregeling lopen minder hard dan verwacht. Verder komen projecten dit jaar niet tot meer tot afronding. Een deel van de aanvragen komen dit jaar niet meer tot betaling doordat vaststellingen worden uitgesteld. Het budget wordt naar achteren geschoven van 2024 naar de jaren 2025, 2027 en 2028.

Ook vindt er een reallocatie plaats van € 10,0 mln. naar bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken omdat met deze middelen een bijdrage aan het Ministerie van VWS wordt gemaakt ten behoeve van het verduurzamen van gebouwen van amateursverenigingen.

Energietransitie en duurzaamheid

Dit betreft voornamelijk een reallocatie naar bijdrage aan medeoverheden onderdeel Nationaal Isolatie Programma om deze middelen op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen

Op de Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen is er sprake van vertraging in de afronding en vaststellingen van projecten. Dit wordt veroorzaakt door problematiek met Warmtenetten. Op de reeds verstrekte beschikkingen wordt uitstel gevraagd. Hierdoor worden vaststellingen van verleende aanvragen die dit jaar tot afronding zouden komen naar achteren geschoven. Er worden middelen van 2024 naar het jaar 2029 doorgeschoven omdat de afronding en vaststellingen van de

projecten langer doorloopt.

Bijdrage aan medeoverheden

Nationaal Isolatie Programma (Lokale aanpak woningisolatie)

Dit betreft hoofdzakelijk een reallocatie van € 25,5 mln. van subsidies naar een bijdrage aan medeoverheden om deze middelen op het juiste instrument te verantwoorden. De middelen om doe-het-zelvers te ondersteunen bij het isoleren van woningen wordt via de regeling lokale aanpak woningisolatie uitgegeven.

Nationaal Isolatie Programma (Soortenmanagement)

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van subsidies onderdeel Energietransitie en duurzaamheid om deze middelen op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Verduurzaming Groningen en Noord-Drenthe

Er wordt € 4,5 mln. aan middelen van 2026 naar 2024 geschoven voor de uitvoeringskosten voor het verstrekken van subsidies rondom verduurzaming in de regio.

Bijdrage aan agentschappen

RVO (Uitvoering Energieakkoord)

Dit betreft voornamelijk een reallocatie naar RVO (Energietransitie en duurzaamheid) om deze middelen op de juiste regeling te kunnen verantwoorden.

RVO (Energietransitie en duurzaamheid)

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van RVO (Uitvoering Energieakkoord) om deze middelen op de juiste regeling te kunnen verantwoorden.

Ontvangsten

Dit betreft onder meer de ontvangsten van het RVO om betalingen te doen in verband met bezwaren met betrekking op de Specifieke Uitkering Ventilatie in Scholen. Ook betreft het een desaldering door de vaststelling van de RVO-jaaropdracht 2022-2023.

Artikel 5. Ruimtelijke ordening en Omgevingswet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 ruimtelijke ordening en Omgevingswet suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	139.248	14.193	153.441
Uitgaven	139.248	14.193	153.441
5.1 Ruimtelijke ordening	60.262	2.290	62.552
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.548</i>	<i>525</i>	<i>2.073</i>
Programma Ruimtelijk Ontwerp	743	0	743
Basisregistraties	581	0	581
Nationaal Groeifonds	100	0	100
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	110	100	210
VNG	0	425	425
Basisregistraties Ondergrond	14	0	14
<i>Opdrachten</i>	<i>11.700</i>	<i>- 1.874</i>	<i>9.826</i>
Programma Ruimtelijk Ontwerp	2.925	0	2.925
Basisregistratie ondergrond	1.371	0	1.371
Gebiedsontwikkeling	798	0	798
Geo-informatie	290	- 150	140
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	6.010	- 1.718	4.292
Nationaal Groeifonds	306	- 6	300
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>34.085</i>	<i>3.375</i>	<i>37.460</i>
Kadaster (Basisregistraties)	26.911	3.116	30.027
Basisregistratie ondergrond	700	- 192	508
Diverse bijdragen	190	376	566
Geonovum	2.393	20	2.413
ICTU	2.750	90	2.840
Nationaal Groeifonds	1.141	- 35	1.106
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>4.141</i>	<i>- 8</i>	<i>4.133</i>
Gebiedsontwikkeling	2.300	0	2.300
Nationaal Groeifonds	268	- 8	260
Basisregistratie ondergrond	73	0	73
Ruimtelijk instrumentarium (diversen)	1.500	0	1.500
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>8.788</i>	<i>272</i>	<i>9.060</i>
RVB	3.415	272	3.687
RWS (Leefomgeving)	3.947	0	3.947
Uitvoering gebiedsontwikkeling	1.400	0	1.400
RIVM	26	0	26
5.2 Omgevingswet	78.986	11.903	90.889
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>5.461</i>	<i>300</i>	<i>5.761</i>
Eenvoudig Beter	5.461	300	5.761
<i>Opdrachten</i>	<i>2.349</i>	<i>- 289</i>	<i>2.060</i>
Aan de Slag	2.153	- 300	1.853
Serviceteam Rijk	196	11	207
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>50.521</i>	<i>3.484</i>	<i>54.005</i>
Kadaster	50.026	3.782	53.808
Geonovum	298	- 298	0
ICTU	195	0	195
Serviceteam Rijk	2	0	2
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>20.655</i>	<i>8.408</i>	<i>29.063</i>
RWS (STR)	0	2.465	2.465
Serviceteam Rijk	986	450	1.436

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 ruimtelijke ordening en Omgevingswet suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Aan de Slag	19.669	5.493	25.162
Ontvangsten	3.824	7.107	10.931

Toelichting

5.1. Ruimtelijke Ordening

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Kadaster (Basisregistraties)

Dit betreft onder meer circa € 2 mln. voor de Nationale Geo-Informatie Infrastructuur die door het Kadaster wordt onderhouden, alsook middelen ter compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling.

5.2. Omgevingswet

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Kadaster

Dit betreft meerdere mutaties die hieronder worden toegelicht.

Er is een reallocatie van € 2,8 mln. van Bijdrage aan ZBO's/RWT's naar Bijdrage aan agentschappen. Hierdoor worden de kosten van het Informatiepunt Leefomgeving (IPL) op het juiste instrument en regeling verantwoord.

Er zijn diverse overboekingen van andere ministeries voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Hiervoor wordt een bijdrage van € 10,5 mln. gedaan door het gemeentefonds, € 4,4 mln. door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en € 1,2 mln door diverse andere ministeries.

Verder er worden bijdragen ontvangen van het Inter Provinciaal Overleg (IPO) en van de Unie van Waterschappen (UvW) voor het beheer van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) landelijke voorzieningen. Via een desaldering worden deze ontvangsten toegevoegd aan het budget DSO.

Bijdrage aan agentschappen

RWS (Eenvoudig beter)

Dit betreft bijdragen aan het Serviceteam Rijk met een totale waarde van € 2,5 mln. van de Ministeries van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, Economische Zaken, Infrastructuur en Waterstaat, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Defensie.

Aan de Slag

Dit betreft onder meer een reallocatie van € 2,8 mln. van Bijdrage aan ZBO's/RWT's naar Bijdrage aan agentschappen. Hierdoor worden de kosten van het IPL op het juiste instrument en regeling verantwoord. Ook is er door het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet € 2,2 mln. toegevoegd vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om het IPL langer open te houden.

Ontvangsten

Er worden bijdragen ontvangen van het Inter Provinciaal Overleg (IPO) en van de Unie van Waterschappen (UvW) voor het beheer van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) landelijke voorzieningen. Via een

desaldering worden deze ontvangsten toegevoegd aan het budget DSO. Ook betreft dit ontvangsten als gevolg van de afrekening over 2023 voor de Realisatie Zicht op Nederland 2023.

Artikel 6. Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 overheidsdienstverlening en informatiesamenleving
supplettoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	529.482	- 10.113	519.369
Uitgaven	534.082	- 10.113	523.969
6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving	93.443	- 2.159	91.284
<i>Subsidies (regelingen)</i>	14.498	3.507	18.005
Overheidsdienstverlening	14.498	3.507	18.005
<i>Opdrachten</i>	29.605	- 20.788	8.817
Overheidsdienstverlening	6.996	- 971	6.025
Informatiesamenleving	22.609	- 19.817	2.792
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	18.066	5.149	23.215
CBS	1.710	- 1.150	560
KvK	200	0	200
ICTU	14.009	5.809	19.818
Diverse bijdragen	2.147	490	2.637
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	1.339	1.835	3.174
Gemeenten	1.209	1.800	3.009
Provincies	130	35	165
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	96	24	120
Diverse bijdragen	96	24	120
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	29.839	8.076	37.915
RVO	4.312	- 396	3.916
RODI	2.622	1.196	3.818
Diverse bijdragen	0	125	125
Logius	21.182	3.432	24.614
RvIG	0	1.779	1.779
RDI	1.723	1.940	3.663
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	0	38	38
Buitenlandse Zaken (V)	0	38	38
6.5 Identiteitsstelsel	41.499	- 3.702	37.797
<i>Opdrachten</i>	703	0	703
Identiteitsstelsel	703	0	703
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	3.451	0	3.451
Diverse bijdragen	290	0	290
ICTU	3.161	0	3.161
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	3.746	- 2.734	1.012
Gemeenten	3.746	- 2.734	1.012
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	33.599	- 968	32.631
RvIG	33.599	- 968	32.631
6.7 Hoogwaardige dienstverlening één overheid	62.069	- 2.347	59.722
<i>Subsidies (regelingen)</i>	5.262	0	5.262
Hoogwaardige dienstverlening één overheid	2.862	- 744	2.118
VNG	2.400	744	3.144
<i>Opdrachten</i>	1.848	- 625	1.223
Hoogwaardige dienstverlening één overheid	1.848	- 625	1.223
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	11.336	- 800	10.536
ICTU	8.006	- 420	7.586
CBS	116	0	116
KvK	753	120	873

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 overheidsdienstverlening en informatiesamenleving
supplettoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Diverse bijdragen	2.461	- 500	1.961
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>19.270</i>	<i>- 1.843</i>	<i>17.427</i>
Gemeenten	19.270	- 1.843	17.427
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>24.353</i>	<i>921</i>	<i>25.274</i>
Logius	536	0	536
RvIG	15.183	- 1.720	13.463
AZ-DPC	7.998	498	8.496
Diverse bijdragen	636	2.143	2.779
6.8 Generieke Digitale Infrastructuur	337.071	- 1.905	335.166
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>4.559</i>	<i>4.294</i>	<i>8.853</i>
Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid	4.559	4.294	8.853
<i>Opdrachten</i>	<i>14.873</i>	<i>- 8.543</i>	<i>6.330</i>
Doorontwikkeling en innovatie	14.873	- 8.543	6.330
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>13.857</i>	<i>12.235</i>	<i>26.092</i>
KvK	6.785	0	6.785
ICTU	6.354	12.235	18.589
RDW	718	0	718
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>303.782</i>	<i>- 9.891</i>	<i>293.891</i>
Logius	279.684	- 12.441	267.243
RvIG	10.802	2.500	13.302
RVO	12.061	50	12.111
RDI	753	0	753
Diverse bijdragen	482	0	482
Ontvangsten	10.927	0	10.927

Toelichting

6.2 Overheidsdienstverlening, informatiebeleid en informatiesamenleving

Subsidies

Overheidsdienstverlening

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van € 4,6 mln. van de Werk aan Uitvoering subsidie Herinzet Digitale apparaten van opdrachten (informatiesamenleving) van artikel 6.2 om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Opdrachten

Informatiesamenleving

Dit betreft een aantal reallocaties van subsidies naar de bijdrage aan ZBO's/RWT's, bijdrage agentschappen en bijdrage medeoverheden, alle binnen artikel 6.2, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Verder is er een reallocatie van € 4,6 mln. van de Werk aan Uitvoering subsidie Herinzet Digitale apparaten naar subsidies (overheidsdienstverlening) binnen artikel 6.2 om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreft voornamelijk de reallocatie van opdrachten informatiesamenleving en overheidsdienstverlening binnen artikel 6.2 van het budget interbestuurlijke datastrategie (uit de Werk aan Uitvoering-middelen) om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan medeoverheden

Er wordt een specifieke uitkering van ca. € 0,3 mln. uitgekeerd aan de provincie Zuid-Holland voor het coördinatieteam Startup in Residence Intergov. Dit is een samenwerking van de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, Justitie en Veiligheid, de provincie Zuid-Holland en de gemeente Den Haag om samen met de markt vraagstukken op innovatieve wijze op te lossen en startups te stimuleren.

Bijdrage aan agentschappen

Logius

Dit betreft voornamelijk reallocaties van opdrachten en subsidies binnen artikel 6.2 voor de bijdrage aan Logius voor de beheeropdracht Burgerservicenummer koppelregister, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

6.5 Identiteitsstelsel

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeenten

De grootste mutatie betreft een overboeking van € 2,9 mln. naar het Gemeentefonds voor het verbeteren van de adreskwaliteit in de Basisregistratie Personen via de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).

6.7 Hoogwaardige dienstverlening één overheid

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeenten

Dit betreft voornamelijk de reallocatie van bijdrage aan medeoverheden om de bijdrage aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) ten behoeve van het Vorderingenoverzicht Rijk, beiden op artikel 6.7, op het juiste instrument bijdrage aan agentschappen te verantwoorden. Daarnaast worden er middelen gealloceerd ten behoeve van de specifieke uitkering ad € 0,3 mln. aan de gemeente Amsterdam voor de Pilot Wetsanalyse. De methode Wetsanalyse wordt ingezet om de digitale uitvoering en proactieve dienstverlening rond armoederegelingen te verbeteren.

Bijdrage aan agentschappen

RvIG

Dit betreft een reallocatie naar artikel 11 apparaat en een reallocatie naar bijdrage agentschappen AZ-DPC ook op artikel 6.7, om zo op de juiste instrumenten en regelingen te kunnen verantwoorden.

Diverse bijdragen

Dit betreft de reallocatie van bijdrage aan medeoverheden om de bijdrage aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) ten behoeve van het Vorderingenoverzicht Rijk op het juiste instrument bijdrage aan agentschappen, binnen artikel 6.7, te verantwoorden.

6.8 Generieke Digitale Infrastructuur

Subsidies (regelingen)

Doorontwikkeling en innovatie digitale overheid

Dit betreft voornamelijk de reallocatie van opdrachten van het budget voor de geniusbar inloggen en machtigen naar subsidies binnen artikel 6.8, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Opdrachten

Doorontwikkeling en innovatie

Dit betreft de reallocatie van opdrachten van het budget voor de geniusbar inloggen en machtigen naar subsidies binnen artikel 6.8, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden. Verder is er een reallocatie van opdrachten van het budget Personal Identification Data (PID) project naar agentschappen (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens) om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

ICTU

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van de middelen voor Stelsel Toegang van bijdrage aan agentschappen (Logius) naar bijdrage aan ZBO's/RWT's (ICTU), binnen artikel 6.8, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan agentschappen

Logius

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van de middelen voor Stelsel Toegang van bijdrage aan agentschappen (Logius) naar bijdrage aan ZBO's/RWT's (ICTU), binnen artikel 6.8, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

RvIG

Dit betreft een reallocatie van opdrachten van het budget Personal Identification Data (PID) project naar agentschappen (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens), binnen artikel 6.8, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Artikel 7. Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid supplettoire begroting september 2024 (bedragen x 1.000)

	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	85.411	- 19	85.392
Uitgaven	82.051	- 2.341	79.710
7.1 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid	76.413	- 2.341	74.072
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>7.740</i>	<i>1.098</i>	<i>8.838</i>
Diverse subsidies	1.347	596	1.943
Overlegstelsel	1.201	214	1.415
POK - Ambtelijk Vakmanschap	67	0	67
Bedrijfsvoeringsbeleid	236	288	524
POK - Leiderschap, diversiteit en inclusie	98	0	98
Ondersteuning koepels implementatie Woo	863	0	863
Kwaliteit management rijksdienst	20	0	20
Compensatie Waterschappen Woo (structureel)	3.356	0	3.356
POK - Bevorderen veilig werk- en meldklimaat	552	0	552
<i>Opdrachten</i>	<i>41.474</i>	<i>- 21.183</i>	<i>20.291</i>
Bedrijfsvoeringsbeleid	6.941	- 3.248	3.693
Kwaliteit management rijksdienst	5.281	0	5.281
Werkgeversbeleid	1.542	- 85	1.457
Informatiehuishouding	17.978	- 14.214	3.764
Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening	2.000	- 2.000	0
POK - Ambtelijk Vakmanschap	1.506	- 27	1.479
POK- Leiderschap, diversiteit en inclusie	551	0	551
POK - Bevorderen veilig werk- en meldklimaat	214	0	214
POK - Ondersteuning van melders van misstanden	878	- 254	624
Open Overheid	1.255	500	1.755
Adviescollege ICT	200	0	200
Algemene beveiligingseisen Rijksoverheid	3.128	- 1.855	1.273
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>8.110</i>	<i>1.465</i>	<i>9.575</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	36	0	36
Bedrijfsvoeringsbeleid	797	300	1.097
Werkgeversbeleid	2.451	0	2.451
POK - Staat van de Uitvoering	2.228	0	2.228
Diverse bijdragen	2.598	1.106	3.704
Digitalisering RijksInkoop	0	59	59
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.084</i>	<i>0</i>	<i>1.084</i>
Compensatie Waterschappen Woo (incidenteel)	1.084	0	1.084
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>55</i>	<i>27</i>	<i>82</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	0	27	27
Werkgeversbeleid	55	0	55
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>17.751</i>	<i>16.252</i>	<i>34.003</i>
POK - Ambtelijk Vakmanschap	319	0	319
O&P Rijk (Arbeidsmarktcommunicatie)	2.655	0	2.655
I-Functie Rijk	500	0	500
POK - Staat van de Uitvoering	0	197	197
Bedrijfsvoeringsbeleid	995	1.031	2.026
Werkgeversbeleid	157	0	157
Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening	2.280	967	3.247
POK- Leiderschap, diversiteit en inclusie	139	0	139
Diverse bijdragen	6.678	10.098	16.776

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid suppletoire begroting september 2024 (bedragen x 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
KOOP	3.300	1.435	4.735
Logius	717	1.013	1.730
Algemene beveiligingseisen Rijksoverheid	0	640	640
Digitalisering RijksInkoop	11	871	882
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>199</i>	<i>0</i>	<i>199</i>
Bedrijfsvoeringsbeleid	199	0	199
7.2 Pensioenen en uitkeringen	5.638	0	5.638
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>5.638</i>	<i>0</i>	<i>5.638</i>
Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	5.638	0	5.638
Ontvangsten	64	29	93

Toelichting

7.1 Werkgevers- en bedrijfsvoeringsbeleid

Oprachten

Bedrijfsvoeringsbeleid

Dit betreft voornamelijk een reallocatie van opdrachten naar bijdrage aan agentschappen om zo de middelen voor de bekostiging van een opdracht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Informatiehuishouding

De grootste mutaties worden hieronder toegelicht.

Dit betreft een overboeking van het Ministerie van Justitie en Veiligheid van € 6,0 mln. voor de bekostiging van het programma Open op Orde. Verder is er een overboeking naar het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van € 7,6 mln. voor het Rijksprogramma Duurzame Digitale Informatiehuishouding voor de uitvoering van het generiek projectenportfolio 2024.

Verder zijn er diverse reallocaties van opdrachten naar bijdrage aan ZBO's/RWT's, bijdrage aan agentschappen en subsidies, allen binnen artikel 7.1, om zo de middelen informatiehuishouding op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening

Dit betreft een reallocatie van opdrachten naar artikel 11 apparaat van de middelen voor de activiteiten van hooggerubriceerde informatie om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Bijdrage aan agentschappen

Doorontwikkeling Rijksbrede ICT-voorziening

Dit betreft voornamelijk de overboekingen van departementen voor de bijdrage rijksbijdrage ICT-voorzieningen. Verder is er een overboeking naar het ministerie van Justitie en Veiligheid van € 1,7 mln. voor de bekostiging van het programma Versterken Rijksbreed Security Operations Center (SOC) Stelsel Rijk.

Diverse bijdragen

De grootste post is een reallocatie van opdrachten naar bijdrage aan

agentschappen, binnen artikel 7.1, om zo de middelen informatiehuishouding op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Artikel 9. Uitvoering Rijksvastgoedbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 uitvoering Rijksvastgoedbeleid supplettoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste supplettoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Supplettoire begroting september (2)	Stand supplettoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	187.208	- 2.500	184.708
Uitgaven	187.208	- 2.500	184.708
9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting	111.063	- 7.500	103.563
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>111.063</i>	<i>- 7.500</i>	<i>103.563</i>
RVB (Bijdrage voor huisvesting Koninklijk Huis)	17.559	0	17.559
RVB (Bijdrage voor huisvesting Hoge Colleges van Staat)	66.787	- 400	66.387
RVB (Bijdrage voor huisvesting Ministerie van AZ)	6.842	400	7.242
RVB (Bijdrage voor monumenten)	7.432	- 2.500	4.932
RVB (Bijdrage voor rijkshuisvesting)	7.443	0	7.443
RVB (Bijdrage voor compensatiegronden en erfpachtrechten)	5.000	- 5.000	0
9.2 Beheer materiële activa	76.145	5.000	81.145
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>76.145</i>	<i>5.000</i>	<i>81.145</i>
RVB	16.380	0	16.380
RVB (Onderhoud en beheerkosten)	5.096	0	5.096
RVB (Zakelijke lasten)	54.669	0	54.669
RVB (Bijdrage compensatiegronden en erfpachtrechten)	0	5.000	5.000
Ontvangsten	129.432	0	129.432

Toelichting

9.1 Doelmatige Rijkshuisvesting

Bijdrage aan agentschappen

RVB (Bijdrage voor monumenten)

Dit betreft een overboeking naar het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van € 2,5 mln. voor het Huis Doorn die het dienstengebouw zal verbouwen tot tentoonstellingsruimte, waar het museum in de toekomst tijdelijke tentoonstellingen kan organiseren.

RVB (Bijdrage voor compensatiegronden en erfpachtrechten)

Dit betreft een overheveling van budget om zo op het juiste artikelonderdeel te kunnen verantwoorden. Per abuis zijn deze middelen op het verkeerde onderdeel geland.

9.2 Beheer materiële activa

Bijdrage aan agentschappen

RVB (Bijdrage compensatiegronden en erfpachtrechten)

Dit betreft een overheveling van budget om zo op het juiste artikelonderdeel te kunnen verantwoorden. Per abuis zijn deze middelen op het verkeerde onderdeel geland.

Artikel 14. Slavernijverleden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 slavernijverleden suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	66.338	- 58.338	8.000
Uitgaven	66.338	- 58.338	8.000
14.0 Slavernijverleden: fonds en herdenkingscomité	66.338	- 58.338	8.000
<i>Subsidies (regelingen)</i>	52.671	- 44.671	8.000
Maatschappelijke initiatieven	41.671	- 41.671	0
Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking	3.000	- 3.000	0
Herdenkingscomité	8.000	0	8.000
<i>Opdrachten</i>	13.667	- 13.667	0
Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking	13.667	- 13.667	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

14.0 Slavernijverleden

Subsidies

Maatschappelijke initiatieven

Dit betreft meerdere mutaties die hieronder worden toegelicht.

Dit betreft een reallocatie binnen artikel 14 van subsidies naar bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

De subsidieregeling van Europees Nederland heeft vertraging opgelopen. Via een kasschuif worden de middelen in het juiste ritme gezet. Verder was tijdens het vormgeven van artikel 14 het kasritme van de subsidies nog niet bekend. Middels een kasschuif van 2024 naar 2028, worden de middelen ten behoeve van het slavernijverleden fonds in het juiste ritme gezet voor de komende jaren.

Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking

Dit betreft een reallocatie binnen artikel 14 van subsidies naar bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Opdrachten

Bewustwording, betrokkenheid en doorwerking

Dit betreft een reallocatie binnen artikel 14 van opdrachten naar bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

3. Niet-Beleidsartikelen

Artikel 11. Centraal apparaat

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 centraal apparaat suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	875.750	32.085	907.835
Uitgaven	876.424	32.107	908.531
11.1 Apparaat (excl. AIVD)	876.424	32.107	908.531
<i>Personele uitgaven</i>	<i>482.204</i>	<i>29.038</i>	<i>511.242</i>
Eigen personeel	382.674	14.352	397.026
Inhuur externen	92.344	12.569	104.913
Overige personele uitgaven	7.186	2.117	9.303
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>393.608</i>	<i>3.069</i>	<i>396.677</i>
Bijdrage SSO's	353.344	4.082	357.426
ICT	18.301	67	18.368
Overige materiële uitgaven	21.963	- 1.080	20.883
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>612</i>	<i>0</i>	<i>612</i>
Diverse bijdragen	612	0	612
Ontvangsten	171.872	23.382	195.254

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

In 2024 zijn de kosten voor de HRM-adviseurs en andere P&O dienstverlening die verricht worden ten behoeve van de agentschappen en de SSO's hoger dan eerder geraamd. De agentschappen en SSO's hebben deze meerkosten (€ 8,9 mln.) betaald aan BZK. De ontvangst van deze meerkosten wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

Inhuur externen

Er zijn hier diverse reallocaties van artikel 7, om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden. Verder zijn er reallocaties binnen artikel 11 om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Materiële uitgaven

Bijdrage SSO's

De grootste mutaties worden hieronder toegelicht.

Dit betreft met name de bijdrage van diverse departementen voor de stijging van het aantal Individueel Arbeidsrelaties (IAR's). Het aantal waarvoor in 2023 gebruik wordt gemaakt van de dienstverlening van O&P-Rijk overstijgt het aantal waarvoor destijds budget is overgeheveld naar de centraal opdrachtgever (BZK).

Verder zijn er reallocaties binnen artikel 11 om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

In 2024 zijn de kosten voor de HRM-adviseurs en andere P&O dienstverlening die verricht worden ten behoeve van de agentschappen en de SSO's hoger dan eerder geraamd. De agentschappen en SSO's hebben deze meerkosten (€ 2,3 mln.) betaald aan BZK. De ontvangst van deze meerkosten wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

Overige materiële uitgaven

Er zijn reallocaties binnen artikel 11 om zo op het juiste instrument te kunnen verantwoorden.

Ontvangsten

De grootste mutaties worden hieronder toegelicht.

In 2024 is er een terugbetaling van € 11,1 mln. betreffende niet benodigde saneringsmiddelen. De ontvangst van deze terugbetaling wordt via een desaldering toegevoegd aan de begrotingsreserve Waarborgfonds Sociale Woningbouw op artikel 3.

In 2024 zijn de kosten voor de HRM-adviseurs en andere P&O dienstverlening die verricht worden ten behoeve van de agentschappen en de SSO's hoger dan eerder geraamd. De agentschappen en SSO's hebben deze meerkosten (€ 11,2 mln.) betaald aan BZK. De ontvangst van deze meerkosten wordt via een desaldering toegevoegd aan het budget van 2024.

Artikel 12. Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Algemeen suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	95.860	300	96.160
Uitgaven	96.110	300	96.410
12.0 Algemeen	96.110	300	96.410
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.437</i>	<i>0</i>	<i>1.437</i>
Diverse subsidies	1.378	0	1.378
Koninklijk Paleis Amsterdam	59	0	59
<i>Opdrachten</i>	<i>729</i>	<i>0</i>	<i>729</i>
(Inter)nationale samenwerking	199	0	199
Diverse opdrachten	530	0	530
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>136</i>	<i>0</i>	<i>136</i>
Diverse bijdragen	35	0	35
POK - BZK transparant	101	0	101
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>35.800</i>	<i>0</i>	<i>35.800</i>
Kwijtschelden publieke schulden	20.000	0	20.000
Schuldregeling ex-partners	15.800	0	15.800
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>18.923</i>	<i>300</i>	<i>19.223</i>
Eigenaarsbijdrage	17.253	300	17.553
POK - BZK transparant	1.661	0	1.661
Diverse bijdragen	9	0	9
<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>39.085</i>	<i>0</i>	<i>39.085</i>
Financiën (IXB)	39.085	0	39.085
Ontvangsten	31.300	300	31.600

Artikel 13. Nog onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 nog onverdeeld suppletoire begroting september 2024 (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amendement en en NvW) (1)	Mutaties Suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	2.226	- 2.226	0
Uitgaven	2.226	- 2.226	0
13.0 Nog onverdeeld	2.226	- 2.226	0
<i>Nog te verdelen</i>	<i>2.226</i>	<i>- 2.226</i>	<i>0</i>
Prijsbijstelling	2.226	- 2.226	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

13 Nog onverdeeld

Nog te verdelen

Prijsbijstelling

Dit betreft de reallocatie van artikel 13 naar artikel 5 in verband met de toedeling van de onverdeelde loon- en prijscompensatie middelen (LPO) 2024 BZK aan de Omgevingswet.